

Đoka Vlajković

17 avgusta 1883. godine umro je Đoka Vlajković, zadužbinar i dobrotvor, pukovnik srpske vojske.

Po jednom izvoru, Đoka Vlajković se rodio 3. marta 1831. godine u Vojvodini, tj. U Austriji, a po drugom, u Beogradu. I jedan i drugi se slažu da je godina njegovog rođenja 1831.

U Beogradu je završio osnovnu školu i upisao dalje školovanje na Liceju. Rano je ostao bez oca i majke pa već sa četrnaest godina želi da stupi u vojsku. I pored izrazite mladosti, načelnik srpske vojske prima ga kao izuzetnog i već oformljenog mladog čoveka. Postoje podaci da je 1845. upućen u junkersku vojnu školu u Rusiju. Nema dokaza da ju je i pohađao i završio. Zna se da se u Srbiju nije vratio već stupio u austrijsku vojsku gde 5. oktobra 1847. godine dobija čin potporučnika.

Za vreme mađarske bune 1848. pridružuje se srpskom dobrovoljačkom odred koji je organizovao Stevan Petrović - Knićanin. Taj odred pruža veliku pomoć Srbima u borbi protiv Mađara. Đoka Vlajković je tu dobio prvo od mnogobrojnih odlikovanja - Medalju za hrabrost.

Pri kraju Mađarske bune vratio se sa dobrovoljcima u Srbiju.

U testamentu Đoke Vlajkovića, pored ostalog, piše: „Moju decu preporučujem srpskom bogu i srpskom narodu za koga sam živeo, ginuo i radio i mojim iskrenim prijateljima. Bože, molim ti se, izlij tvoju svetu milost na moja dva angela: Bogoljuba i Mariju. Sudbina je ipak bila neumoljiva prema godinu dana posle njegove smrti umire i njegov sin Bogoljub, kome je ostavio najveći deo imovine. Manji deo ostavio je ćerki, a supruzi je ostavio pravo da doživotno koristi imovinu. U slučaju smrti sina ili da se porodica „oda razvratu”, kako je pisalo u testamentu, imovina bi se koristila za osnivanje zadužbina sa prosvetnom namenom. Sud je doneo odluku da njegova imovina posle smrti supruge Aleksandre pređe u ruke Zadružbinskog odseka, čime bi ćerka Marija ostala bez ikakvih sredstava. Nakon njihove smrti Prvostepeni sud izdaje sledeće saopštenje u vezi sa zadružbinskom imovinom.

„Po masi pokojnog Đoke Vlačkovića, a posle smrti svih lica koja su imala pravo na doživotno uživanje njegove imovine, sudija Prvostepenog suda za grad Beograd doneo je rešenje da se imovina bivšeg pukovnika koju je on zaveštao na prosvetne celji, a koju je do smrti uživala udova Aleksandra, preda Ministarstvu prosvete kao zadužbina pokojnog Đoke Vlačkovića radi upravljanja i rukovanja po testamentu. Savet smatra da gospodin ministar prosvete nije nadležan da svojim rešenjem menja sudsku odluku.”

Kolika je bila vrednost i kako se koristila imovina zadužbine svedoči i zapisnik sa sastanka predsednika Akademije dr Jovana Cvijića i rektora Univerziteta dr Pavla Popovića iz 1925. godine o raspodeli sredstava u iznosu od 53.000 dinara koje im je Ministarstvo ostavilo na raspolaganje za tu godinu. Trećina tih sredstava korišćena je za naučna ispitivanja iz oblasti antropogeografije i sociologije, druga trećina za kupovinu knjiga za Univerzitetsku biblioteku i trećina za potrebe Studentskog doma

Divna Milošević

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
 - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
 - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
 - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.